

വീണ്ടും കൈകാര്യം ചെയ്യപ്പെടുന്നു. ചില പരവചനങ്ങൾ ദൈവം ആവർത്തിച്ചിരിക്കുന്നു; അങ്ങനെ അവയ്ക്കു പരാധാന്യം നൽകേണ്ടതുണ്ടെന്നു കാണിച്ചുതരുന്നു. മഹത്തായ പരാധാന്യമില്ലാത്ത കാര്യങ്ങൾ കർത്താവ് ആവർത്തിക്കുന്നില്ല.” Manuscript Releases, volume 9, 8.

Bara mootummaa Yehooyaaqiim mooticha Yihudaa keessa, Nebukadnezaar mootichi Baabilon gara Yerusaaalem dhufee ishee marse. Daani’el 1:1.

Lakkoofsi jalqabaa kitaaba Daani’el, yoo sirriitti ilaalame, odeeffannoo raajii hedduu of keessaa qaba. Ilaalcha keenya Yooyaaqiim irraa jalqabna.

Yehooyaaqiim mootota dhumaa Yihudaa sadan keessaa isa jalqabaa ture. Kanaaf, inni ergaa ergamaa jalqabaatiin bakka bu’a. Ilmi isaa Yehooyaaqiin, inni akkasumas Yekooniyaa yookaan Kooniyaa jedhamuun beekamu, ergaa ergamaa lammaffaatiin bakka bu’e. Yehooyaaqiinin booddee Zedeqiyaa dhufe; inni mootota dhumaa Yihudaa sadan keessaa isa isa dhumaa ture. Zedeqiyaan ergaa ergamaa sadaffaatiin bakka bu’a. Ragaan raajii hedduun akka Yehooyaaqiim mallattoo ergaa ergamaa jalqabaa ta’e ni mirkaneessu. Ragoota kana hubachuun barbaachisaa dha; sababiin isaas lakkoofsi jalqabaa boqonnaa tokkoffaa Dani’el keessatti ergaa ergamaa jalqabaa akka agarsiisu eenyummaa isaa ni ifa godha; dhugaan sunis boqonnaan jalqabaa akka ergaa ergamaa jalqabaa Mul’ata boqonnaa kudha afuritti hubatamuuf bu’uura cimaa ta’a. Nuyi Seenaa Baraa Lammaffaa irraa jalqabna.

Warra billaa jalaa hafan immoo gara Baabilonitti booji’ee geesse; isaanis hanga mootummaa Faares bulchutti isaafii ilmaan isaatiif tajaajiltoota ta’an; kunis dubbii Waaqayyoo afaan Ermiyaasiin dubbatame akka raawwatamuuf ture; biyyi sun hanga Sanbatawwan ishee itti gammaddutti; yeroo dheeraa lafa ontee turte hundatti Sanbata eegde; kunis waggoota torbaatama akka guuttamuuf ture. 2 Seenaa Baraa 36:20, 21.

booji’amni waggoota torbaatamaaf Baabilon keessatti ta’e, akka biyya sun akka Leewwota 25 wajjin waliigaltee qabuutti Sanbatawwan raawwatamuu dadhaban itti gammaduuf ture. Sanbatawwan waggoota torbaatamaa walitti qabamanii waggoota dhibba afurii fi sagaltama ta’u; Israa’el durii qajeelfama Leewwota 25 sana tuffatee ture. Waggotni dhibba afurii fi sagaltamaa fincilaatiin guutaman booji’amuu waggoota torbaatamaa dura turan. Xumura waggoota dhibba afurii fi sagaltamaatti, mootota sadii Nebukaadinaazariin harka jala ni galfamu turan.

Waggaa waggoota torbaatamii booji’amummaa sanaa booddee, Gooftaan Qiirroosin kaase; inni mootota sadii warra Israa’el deebi’ee Yerusaaalem ijaarrachuu akka danda’u labsii baasani keessaa isa jalqabaa ture. Arxaksiirxis immoo mootota sadii sana keessaa isa sadaffaa ture; innis bara Dhaloota Kiristoos dura 457 keessatti labsii sadaffaa baase. Labsichi sadaffaan waggoota kuma lamaa fi dhibba sadii, kan Daani’el boqonnaa saddeetii keessatti, lakkoofsa kudha afuriitti ibsaman, jalqabe. Bara 1798 keessatti, xumuri jalqabaa dheekkamsaa dhume; macaafni Daani’el hiikame; ergamaan malakoota sadan keessaa inni jalqabaa ni dhufe. Ergamaan sadaffaan ammoo Onkololeessa 22, 1844 irratti ni dhufe.

Mootonni mootummaa Yihudaa dhuma sadan hundinuu Nebukadnezaariin wal duraa dhaabataniiru; yeroo Yehooyaaqiim booji'ametti immoo waggoota torbaatamni jalqaban. Isaanis hamma Baabilon barbadaa'utti itti fufan; ergasii hoogganaan waraanaa (Qiiroos) inni Baabilon barbadeesse, kan yeroo gabaabaa booddee mootii ta'es, labsiiwwan sadan keessaa isa jalqabaa dabarsee baase. Labsii sadaffaan immoo raajii galgalaa fi ganamaa kan ergamtoota sadan keessaa isa sadaffaan dhufuun xumurame jalqabe. Kiristoos yeroo hundumaa dhuma isaa jalqaba wajjin walqabsiisee mul'isa.

Jalqabni waggoota torbattamaa weerara jalqabaa Nebukadnezaar Yersaalem irratti raawwateen jalqabe. Xumuri waggoota torbattamaa immoo barbadaa'ina Baabiloniin mallatteeffame. Barbadaa'inni dhuma fi guutuun Yersaalem mootota sadii keessaa isa sadaffaa irratti dhufe; moototi kun hundinuu Nebukadnezaariin weeraramanii turan. Barbadaa'inni Yersaalem adeemsa keessatti raawwatame. Moototni sadan warri dhuma mallattoo raajii tokko bakka bu'u; kunis, akkaataa isaan hundinuu Nebukadnezaariin weeraramanii turaniin. Isaan labsiiwwan sadan, kanneen hundinuu mallattoo tokko turan, fakkeessan; akkuma ergamoonni sadan dhuma guyyoota kuma lamaa fi dhibba sadiitti turan sana.

“Boqonnaa torbaffaa Izraa keessatti labsichi ni argama. Lakkoofsonni 12–26. Bifa isaa isa guutuu ta'een inni bara mootummaa mootummaa Faares keessa Artahashexes Mootichaan bara dhaloota Kiristoos dura 457 keessatti kenname. Garuu Izraa 6:14 keessatti mana Waaqayyoo kan Yersaalem keessa jiru ‘akka ajaja [“labsii,” qacceen barruu] Qiros, Daariyosii fi Artahashexes mootii Faaresitti’ ijaarame jedhameera. Mootonni sadan kun labsicha jalqabsiisuu, irra deebi’anii mirkaneessuu, fi xumuruudhaan, akka inni raajicha keessatti jalqaba waggoota 2300 agarsiisuuf barbaachisuutti gara guutummaa isaatti geessan. Bara dhaloota Kiristoos dura 457, yeroo labsichi itti xumurame, akka guyyaa ajajichaa fudhachuudhaan, ibsi raajichaa waa’ee torbanota torbaatamaa jedhu hundi akka raawwatame mul’ate.” *The Great Controversy*, 326.

Obboleettiin Wayitii raajii sana guutummaatti raawwatamuu isaatiif labsoonni sadan barbaachisoo akka turan adda baasti. Isheen walitti dhufeenya isaanii ibsiti; akkas gochuunis amala sarara-lugaa jecha Ibrootaa “dhugaa” jedhamuu adda baasti. Isheen akka jettutti, labsiin inni jalqabaa ka’e, labsiin inni lammaffaan mirkaneesse, labsiin inni sadaffaan immoo “ibsa hundumaa raajicha torbanota torbaatamaa ilaalchisee” guute. Jechi Ibrootaa “dhugaa” jedhu qubee jalqabaa, qubee kudha-sadaffaa, fi qubee dhuma alfabe Ibrootaatiin walitti makamani uumama. Labsiin inni jalqabaa ka’e, inni lammaffaan mirkaneesse, labsiin inni dhuma immoo raajicha guute. Labsoonni sadan mallattoo Alfaa fi Oomeegaa of keessaa qabu; waggoota torbaatama raajii booji’amuu Baabilonitti raawwatame xumura irrattiis ni raawwataman, jechuunis labsiin sadaffaan erga waggoonni torbaatamni sun dhumani booddee baay’ee ture iyyuu. Labsoonni sadan sun adeemsa keessa tarkaanfachaa turan; akkasumas, inumaayyuu labsoota sadii ta’an iyyuu, amma iyyuu mallattoo raajii tokko turan.

Maleekaan inni jalqabaa bara 1798tti dhufe, maleekaan inni lammaffaan birraa bara 1844tti dhufe, maleekaan inni sadaffaan immoo Onkoloolessa 22, 1844tti dhufe. Maleekonni sadan kun mallattoo raajii tokko dha; isaanis Wangeela bara baraa Mul’ata boqonnaa kudha afur keessatti ibsame ni

agarsiisu malee, mallattoo dhufaatii ergamaa isa jalqabaa miti. Seenaan Yehoyaaqiim keessatti dhufaatiin ergaa isa jalqabaa Minaasee ture; inni mootota Yihudaa keessaa torban dhumaa keessaa isa jalqabaa ture.

Mootummoonni torba Yerusaalemitti guutummaatti fi dhuma irratti badiisa dhufu dura turan. Mootummoonni torban kun seenaa tartiibaan adeemu bakka bu’u; akkuma seenaan isaan fakkeessan bara 1798 irraa jalqabee hamma 1844 tti ture. Ergamaan inni jalqabaa bara 1798 dhufe; inni sadaffaan immoo Onkoloolessa 22, 1844 ga’e. Seenaa bara 1798 irraa hamma 1844 tti jiru jechuun seenaa ergamoota jalqabaa fi lammaffaa jechuudha. Seenaa ergamaa sadaffaa immoo bara 1844 keessa jalqabe. Obboleettiin White yeroo fakkeenya kakuu Momicha boqonnaa kudha keessatti ibsaman adda baastu, momichoonni torban sun seenaa ergamoota jalqabaa fi lammaffaa akka bakka bu’an ni dubbatti; garuu ergamaa sadaffaa miti.

“Ifti addaa Yohaannisitti kenname, kan guuchii torbaaniin ibsame, ibsa taateewwan ergaa ergamoota isa jalqabaa fi isa lammaffaa jalatti raawwataman ture.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Seenaa qaqawwee torban Mul’ata boqonnaa kudhanii, seenaa ergamaa isa jalqabaa humna argate Hagayya 11, 1840 irraa jalqabee hamma abdi guddaa cabsamutti Onkoloolessa 22, 1844tti ni addeessa; ta’us, inni guutummaa seenaa ergamoota isa jalqabaa fi isa lammaffaa of keessatti hammata. Itti fayyadamni waliigalaa qaqawwee torbanii akka inni bara 1798 irraa jalqabee hamma Onkoloolessa 22, 1844tti bakka bu’utti dha. Seenaa dhufaatiin ergamaa isa jalqabaa bara 1798 irraa hamma abdi guddaa cabsamutti jiru, seenaa ergamoota isa jalqabaa fi isa lammaffaa ti; innis raajji keessatti qaqawwee torbaniin bakka buufameera. Qaqawween torban kun mootota mootummaa Yihudaa keessaa isa dhumaa torbaniin illee fakkeenya qaba ture. Moototni sana keessaa sadan dhumaa mootummaa wal irraa aanan adda baasan qofa utuu hin ta’in, walitti isaanii mallattoo tokko, kan jalqabaa, giddugaleessaa fi isa dhumaa irraa ijaarame dha.

Seenaa ergamoota sadan keessatti, ergaan jalqabaa Adoolessa 11, 1840tti humna argate; Yooyaaqiimii fi Qiros lamaan isaanii iyyuu taatee sana fakkeessan.

Nuti itti aanutti dhugaawwan baay’ee barbaachisoo kana adda baasuu keenya itti fufna.

“Qajeelummaa cimaa barataan hundinuu guddissee jaallachuu qaba. Sammuun hundinuu dubbii Waaqayyoo mul’ifameetti kabajaan xiyyeeffannaa kennuun garagalu qaba. Warra akkanatti Waaqayyoo abboomamanitti ifni fi ayyaanni ni kennamu. Isaan seera Isaa keessaa wantoota dinqisiisoo ni argu. Dhugaan gurguddaan, guyyaa Pentekostee irraa eegalee utuu hin qalbeeffataminii fi hin mul’atin hafan, qulqullina isaanii dhalootaan jiru keessatti dubbii Waaqayyoo keessaa ni ifu. Warra dhugumaan Waaqayyoon jaallataniif Hafuurri Qulqulluun dhugaawwan sammuu keessaa bade ni mul’isa; akkasumas dhugaawwan guutummaatti haaraa ta’anis ni mul’isa. Warri foon Ilma Waaqayyoo nyaatanii dhiiga Isaa dhugan, kitaabota Daani’elii fi Mul’ata keessaa dhugaa Hafuurri Qulqulluun kakaase ni fidu. Isaan humnoota ukkaamfammuu hin dandeenye hojii keessa ni galchu. Hidhii daa’immanii icciti sammuu namootaa irraa dhokfaman labsuuf ni banama. Gooftaan ogeeyyii salphisuuf wantoota addunyaan gowwummaa jedhaman filateera, jaboota salphisuufis wantoota addunyaa

dadhaboo ta'an filateera."

"Kitaabni Qulqulluun barnoota amantaa-dhabuu gidduutti akka waan walitti marfamee keessa galfamuutti mana barumsaa keenya keessatti fidamuu hin qabu. Kitaabni Qulqulluun hundee fi dhimma ijoo barnootaa ta'uu qaba. Dhuguma, nuti yeroo darbe caalaa dubbii Waaqa jiraataa baay'ee ni beekna; ta'us, ammas waan baay'een baratamu qaba. Inni akka dubbii Waaqa jiraataatti hojii irra ooluu qaba; akkasumas waan hundumaa keessatti isa duraa, isa dhumaa, isa caalu ta'ee kabajamuu qaba. Sana booda guddinni hafuura dhugaan ni mul'ata. Barattoonni, sababii isaanii foon ilma Waaqaa nyaatanii dhiiga isaas dhugan irraa kan ka'e, amantii fayyaa qabu ni guddifatu. Garuu yoo hin eegamnee fi hin kunuunfamne, fayyaan lubbuu ni manca'a. Karaa ifaa keessa turaa. Kitaaba Qulqulluu qoradhaa. Warri amanamummaadhaan Waaqayyoon tajaajilan ni eebbifamu. Inni hojii amanamaa tokko illee mindaa malee akka darbu hin heyyamne, gocha amanamummaa fi qulqullina hundumaa mallattoo addaa jaalalaa fi fudhatama isaa tiin ni gonfata." Review and Herald, August 17, 1897.